

ВІДГУК

Заслуженого діяча мистецтв України, професора з наказу
кафедри звукорежисури
Київського національного університету культури і мистецтв,
лауреата мистецької премії ім. Івана Миколайчука,
лауреата Премії імені Фелікса Соболева, члена
Національної спілки кінематографістів України
БАРБИ ІГОРЯ ДАВИДОВИЧА
та **ЖУРАВЛЬОВОЇ ТЕТЯНИ ВАСИЛІВНИ**,
кандидата мистецтвознавства, доцента кафедри кінознавства
Київського національного університету театру, кіно і телебачення
імені І. К. Карпенка-Карого,
на творчий мистецький проект
ВІТРІВА ВЛАДИСЛАВА ВАДИМОВИЧА
«РЕЖИСЕРСЬКЕ СЮЖЕТОТВОРЕННЯ В ІГРОВОМУ КІНО ЯК
СПОСІБ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ РЕАЛЬНОСТІ»
поданого на здобуття освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва
за спеціальністю 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво»,
галузь знань 02 – «Культура і мистецтво»

Актуальність теми дослідження. Теоретичні доробки практиків мистецтва як правило, відрізняються неординарними підходами до аналізу наріжних мистецтвознавчих понять та проблем. Так, відомо чимало літературознавчих, театрознавчих, кінознавчих досліджень, які присвячені способам, типам, принципам побудови сюжету, створенню сценарію тощо. В. Вітрів використав у назві роботи термін «сюжетотворення» в розумінні його як процесу створення екранної реальності як сюжетної структури. Засадничими для конкретизації усіх етапів роботи режисера над кінотвором автор дослідження вважає поняття «наратив», «пригода» та «інтрига». Враховуючи факт недостатньої кількості наукових робіт з кінодраматургії в українському мистецтвознавстві, можемо вважати предмет дослідження актуальним, таким, який дасть поштовх для подальших наукових та практичних розробок в галузі екранних мистецтв.

Ступінь новизни основних результатів дослідження полягає в кореляції питання створення сюжету з соціальною проблематикою, на якій акцентує увагу режисер. В. Вітрів формулює режисерські підходи до інтригоцентричного сюжету та сюжету, який ґрунтується на спрощеній

сюжетній інтризі. Проте, головним аспектом, який розкриває характер персонажа, визначає рух сюжету та способи вирішення конфлікту є соціальна реальність, у якій розгортається дія. Новизна отриманих результатів роботи також полягає у тому, що вперше практично та теоретично представлено основні методи режисерської інтерпретації соціальної реальності.

Характеристика основних положень роботи. У розділі I. Теоретико-методологічні та історичні засади дослідження реферативно зазначені автори теоретичних позицій, на які спирається В. Вітрів у своїй роботі. Це теоретики та практики як українського, так і зарубіжного кіномистецтва, які в своїх працях торкалися питання кінодраматургії, способів побудови сюжету, досліджували естетичну динаміку сюжетопобудови в різних течіях кіномистецтва. У цьому розділі автор дослідження розкриває поняттєвий апарат, яким він оперуватиме в подальших розділах обґрунтування мистецького проекту.

Розділ II. Принципи побудови інтриги у 'драматургічній структурі та режисурі ігрового кіно побудовано, зокрема, на розкритті поняття лінійної композиції, її особливостях під час створення та розвитку проблеми головного персонажа в сценарії. Також визначені режисерські інструменти зображення зовнішньої дії персонажа, серед яких: план, ракурс, композиція кадру, світло, колір тощо.

Розділ III. Режисерські підходи до оповідності в ігровому кінофільмі зі спрощеною інтригою присвячено розкриттю поняття спрощеної інтриги. Спрощення або усунення сюжетного каталізатора автор вважає одним з основних аспектів дедраматизації, тобто відмови від драматичної побудови сюжету на користь хронікального зображення дії або створення максимально реалістичного образу дійсності. На прикладах фільмів різних історичних періодів представлені сюжети зі спрощеною інтригою – де предметом оповіді стає, не процес вирішення проблеми персонажем, а плин його життя із різноманітністю проявів. У розділі приділено увагу поняттю «внутрішня дія» наголошено, що при конструюванні сюжету зі спрощеною інтригою автори

фокусують увагу на викладі внутрішньої дії головного персонажа. Побудова дії такого типу залежить від проблематики, з якою стикається персонаж та від режисерського бачення реальності, соціальної в тому числі.

Відповідність публікацій та мистецької апробації темі творчого мистецького проекту. Мистецька та наукова складові творчого мистецького проекту В. Вітріва пройшли належну апробацію, що засвідчує практичну й теоретичну цінність дослідження. Результати наукової складової висвітлено у шести науково-дослідницьких та науково-творчих конференціях. Основні наукові результати дослідження опубліковано в трьох наукових виданнях України та одному закордонному науковому періодичному виданні. Апробацію творчого мистецького проекту було представлено на п'яти майстер-класах та одному публічному показі з обговоренням, який відбувся в Інституті екранних мистецтв КНУТКиТ імені І. К. Карпенка-Карого 17 квітня 2024 року.

Характеристика мистецької складової творчого проекту. Мистецькою складовою творчого проекту є науково-популярний кінофільм «Як збрехати життя маленьких дій?». Цей твір є яскравим професійним прикладом науково-популярного кіно. В. Вітрів вдало використовує режисерські інструменти, що дозволяє зчитувати авторський меседж і розкривати риси ігрового кінематографу. Варто наголосити на тому, що в науково-популярному кінофільмі «Як збрехати життя маленьких дій?» автор чітко викладає різницю між власним сприйняттям «гілок» ігрового кіно: фільмів із інтригою та фільмів зі спрощеною інтригою. Цю різницю досягнуто завдяки підходам до створення авторського коментаря та візуального ряду, які відрізняються від ретельного теоретичного аналізу режисерських інструментів в ігрових кінофільмах і від есеїстичного, емоційно забарвленого викладу авторського ставлення. Такий підхід надає змогу легко зчитувати теоретичний матеріал, що є дуже корисним для режисерів-початківців та студентів факультетів кіномистецтва. Зазначені риси науково-популярного кінофільму «Як збрехати життя маленьких дій?»

складають мистецьку новизну проекту, оскільки спрямовані на виклад теоретичних сторін ігрового кінематографу.

Зауваження та рекомендації. Назва роботи містить таке поняття як інтерпретація. Мистецька інтерпретація реальності – є одним з основоположних понять мистецтвознавства та культурології. Сучасні дослідники пропонують розглядати його в системі координат світоглядно-мистецьких напрямів сьогодення. Художній твір в сучасній культурі часто мислиться як текст, який піддається інтерпретації вже після його створення і який сам є процесом і результатом інтерпретації реальності. Варто зауважити, що в дослідженні В. Вітріва бракує чіткого тлумачення поняття інтерпретація. Можна зробити висновок з контексту роботи, що інтерпретація реальності в розумінні режисера, практика, – це відтворення дійсності художніми методами. Питання ж інтерпретації ширше, концептуальніше, варто було його замінити. Реальність також є доволі складним філософським питанням, а серед філософів цей термін вживається в різних значеннях. Авторіві необхідно було також на самому початку визначитись з трактуванням цього поняття. До зазначених, але недостатньо розроблених позицій дослідження можна віднести відсутність переліку методів дослідження. Як способи наукового аналізу в роботі присутні такі методи, як, приміром, компаративний, метод теоретичного узагальнення, історичний тощо, але вони не зазначені.

Висновок. Однією з позитивних сторін наукового обґрунтування є опертя суджень та висновків молодого дослідника на значний масив теоретичної та практичної літератури з кіномистецтва. Відзначимо, що наукова складова є доповненням до практичної частини, і що саме в комплексному поєднанні цих двох компонентів – теоретичного та практичного, з застосуванням художніх прийомів – реалізується обрана тема.

Мистецька складова роботи – науково-популярний фільм «Як збрехати життя маленьких дій?» є самостійним, амбітним проектом, який матиме екранне життя, його також можна використовувати в навчальних цілях.

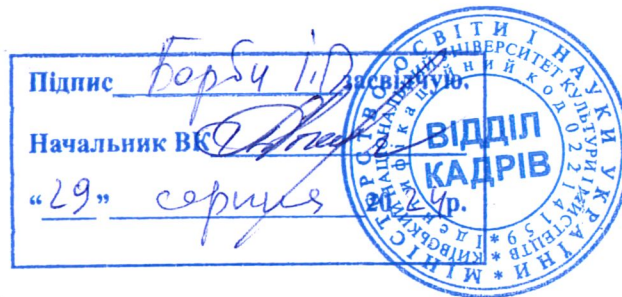
Кінофільм є особливо корисним для студентів, що навчаються на факультетах ігрового та документального кіно, адже виступає яскравим прикладом авторського підходу до викладу теоретичного матеріалу.

Зазначені зауваження не применшують наукової та практичної цінності результатів дослідження, вони носять рекомендаційний характер і не впливають на загальне позитивне враження від тексту дослідження.

Наукове обґрунтування «Режисерське сюжетотворення в ігровому кіно як спосіб інтерпретації соціальної реальності» може бути рекомендованим до захисту, автор заслуговує на присудження ступеня доктор мистецтва за спеціальністю 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво».

Заслужений діяч мистецтв України,
професор з наказу КНУКіМ,
лауреат мистецької премії Київ ім. Івана Миколайчука,
лауреат премії Фелікса Соболева
національної спілки кінематографістів України

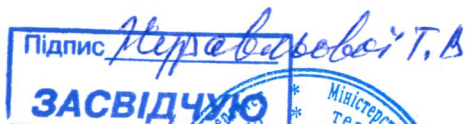
Барба І. Д.

Кандидат мистецтвознавства
доцент кафедри кінознавства
Інституту екранних мистецтв
КНУТКіТ імені І. К. Карпенка-Карого

Журавльова Т. В.

Журавльова Т. В.

Журавльова Т. В.